

dr hab. Anna Piotrowicz, prof. UAM
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
Instytut Filologii Polskiej

Recenzja

dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego dr Bożeny Taras
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo polonistyczne,
wykonana na zlecenie Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, z powołania CK.

Pani dr Bożena Taras od czasu studiów do dziś związana jest z Instytutem Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego (do 2001 r. była to Wyższa Szkoła Pedagogiczna). Tam w roku 1987 uzyskała dyplom magistra filologii polskiej (temat pracy magisterskiej: *Język komedii A. K. Czartoryskiego „Panna na wydaniu”*), a w roku 1998 – dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, na podstawie rozprawy *Taniec jako dyskurs niewerbalny (analiza pragmatolingwistyczna na przykładzie tańców ludowych ziemi rzeszowskiej)* napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Leszka Bednarczuka (recenzentami byli prof. prof. Teresa Ampel i Jan Ożdżyński). Po ukończeniu studiów zatrudniona była kolejno na stanowisku asystenta stażysty, asystenta i adiunkta – to stanowisko zajmuje do chwili obecnej.

1. Ocena dorobku naukowego

Na dorobek naukowy dr Bożeny Taras składa się 37 publikacji, w tym dwie monografie autorskie – jedna jest skróconą wersją pracy doktorskiej, druga to rozprawa habilitacyjna, 34 artykuły (pięć z okresu poprzedzającego uzyskanie stopnia doktora, zaś dziewięć późniejszych wykorzystano w rozprawie habilitacyjnej – zob. przypis 15. na s. 20) i jedna recenzja; do tego dochodzą dwie monografie współredagowane. Większość publikacji ukazała się w Wydawnictwie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie/Uniwersytetu Rzeszowskiego, ale są też artykuły opublikowane przez wydawnictwa innych uczelni (Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), jeden artykuł ukazał się w „Języku Polskim”, jeden w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Językoznawczego”.

1.1. Ocena osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 16. *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*

Jako dorobek podlegający ocenie w postępowaniu habilitacyjnym dr Bożena Taras wskazała monografię ***Agresja. Studium semantyczno-pragmatyczne*** (Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2013).

Już na wstępie podkreślić należy, że jest to książka głęboko humanistyczna. Autorka nie tylko interdyscyplinarnie podeszła do tematu, uwzględniając obok językoznawczego także aspekt psychologiczny, socjologiczny, filozoficzny, kulturowy, a nawet medyczny (neurobiologia), ale także jasno wyraziła własne poglądy i wskazała zagrożenia (nie tylko takie, które płyną ze środowisk dewiacyjnych), jakie rodzi agresja w całym otaczającym nas świecie. Przedmiotem badań uczyniła Habilitantka agresję podmiotową, a nie instrumentalną (stosunki międzynarodowe) czy instytucjonalną (agresjogenna rola mediów). Perspektywa metodologiczna, ujawniona już w podtytule książki, wynika z dążenia do „zobrazowania wzorca agresji w ujęciu semantycznym oraz wybranych aktów agresji metodą opisu pragmalingwistycznego” (s. 20). Autorka tak oto wyraziła swój zamysł badawczy: „Książka ta jest próbą rozwinięcia i uzasadnienia tezy: Człowiek stał się agresywny, przeżywa kryzys, bo utracił miarę, tożsamość” (s. 24). Humanistyczny wymiar publikacji wzmacniają motta, którymi opatrzone są poszczególne rozdziały, a także piękna dedykacja.

Charakterystyczną cechą rozprawy jest precyzyjny podział na części – rozdziały – podrozdziały, z wyraźnie wyodrębnionymi problemami i częściowymi podsumowaniami. Istotne uzupełnienia zawarte są w licznych, bardzo rozbudowanych przypisach (łącznie jest ich 278, a objętość publikacji to 315 stron). Narracja utrzymana jest w nienagannym stylu naukowym, choć nie jest też pozbawiona osobistych refleksji. Lektura ta zainteresuje nie tylko naukowców (językoznawców, kulturoznawców, medioznawców, socjologów, psychologów), ale także np. dziennikarzy, nauczycieli, pracowników socjalnych.

W *Zagadnieniach wstępnych* (s. 11-26), pisząc o uwarunkowaniach zachowań agresywnych, Bożena Taras wymienia ich różnorodne przykłady (od ataków terrorystycznych po przemoc w rodzinie opisaną w jednej z popularnych powieści Katarzyny Grocholi lub symptomy agresji dające się odczytać z tekstów przyśpiewek ludowych), zwraca też uwagę na to, że akty agresji stają się zdarzeniami medialnymi na skutek postępu technicznego.

Część pierwsza książki to *Agresja w językoznawstwie i naukach pokrewnych* (s. 29-55). W rozdziale 1. *Charakterystyka psychologiczno-socjologiczna zachowań agresywnych*, analizując pojęcia agresji (w tym agresji pozytywnej, będącej przejawem zachowań

asertywnych) i agresywności, przytacza Autorka ważne spostrzeżenie Ericha Fromma (1998) o konieczności odrzucenia w podejściu badawczym dychotomii natura – kultura i godzeniu dwóch przeciwstawnych dotąd stanowisk – biologicznego i socjokulturowego. W rozdziale 2., poświęconym badaniom nad agresją we współczesnym językoznawstwie polskim, uwzględniona została bardzo bogata literatura przedmiotu, nawet teksty popularnonaukowe (jak choćby felieton *Agresja w języku* z poradnika *Na końcu języka* Stanisława Bąby i Bogdana Walczaka z 1992 r.). Przy takiej skrupulatności dziwić jednak może brak odwołań do monografii Przemysława Wiatrowskiego *Morfologiczne i leksykalne wykładniki negatywnych emocji w „Przewodniku Katolickim” z lat 1895-2005* (Poznań 2010). Dokonując oglądu literatury, Habilitantka zauważa, że za zasadniczą cechę agresji można uznać „Intencję skrzywdzenia kogoś w akcie komunikacji”, przy czym „zachowania agresywne, których nieodłącznym składnikiem jest krytykowanie, pouczenie, lekceważenie i poniżanie drugiej osoby, albo mogą być skierowane bezpośrednio do interlokutora, albo mogą być wyrażane nie wprost o osobie trzeciej” (s. 44). Na podstawie wnikliwej analizy prac lingwistycznych Autorka wyróżnia rozmaite określenia odnoszące się – na płaszczyźnie językowej – do pojęcia agresji, takie jak: *agresja językowa / werbalna / słowna, dyskurs agresywny* (Stanisław Gajda 2002), *język agresji / język napastliwy* (Jadwiga Puzynina 1997), a za Andrzejem Markowskim (2005) i Alicją Witorską (2005) wskazuje wpływ języka angielskiego na ewolucję semantyczną przymiotnika *agresywny*. Brak tu jeszcze jednego źródła – książki Alicji Witalisz *Anglosemantyzmy w języku polskim – ze słownikiem* (Kraków 2007) – w którym autorka sformułowała aż 6 nowych znaczeń dla przymiotnika *agresywny*, jedno dla przysłówka *agresywnie* i jedno dla rzeczownika *agresywność* (s. 220-221).

Na wstępie drugiej, obszernej części rozprawy, *Agresja z perspektywy semantyki* (s. 59-153), Bożena Taras krótko omawia istotne dla dalszych rozważań problemy analizy semantycznej. Wyjaśnia, że odwoływać się będzie do teorii Ronalda Langackera (1995, 2005, 2009), kognitywisty, który za jedną z podstawowych zdolności poznawczych człowieka uznaje obrazowanie. Przywołuje nadto koncepcję Językowego Obrazu Świata (m.in. Jerzy Bartmiński 1999, Renata Grzegorzczakowa 2001, Ryszard Tokarski 2004) i koncepcję elementarnych jednostek semantycznych Anny Wierzbickiej (2006). Takie jasne wskazanie podstaw metodologicznych dalszych interpretacji jest konsekwentnie realizowane przez Badaczkę w całej książce. Wnikliwa analiza zarówno definicji leksemów *agresja, agresywność, agresor, agresyjny, agresywny, agresywnie* z wielu słowników ogólnych, od Karłowicza, Kryńskiego i Niedźwiedzkiego (tu w książce, niestety, za każdym razem

niewłaściwa pisownia nazwiska: *Niedźwiecki*) po Dubisza, i specjalistycznych (etymologicznych, wyrazów obcych, synonimów, antonimów), jak i – co szczególnie warto podkreślić – analiza leksykograficznych przykładów użycia tych wyrazów doprowadziły do wyróżnienia czterech profili rzeczownika *agresja* (ZACHOWANIE, POSTAWA, EMOCJE, DZIAŁANIE) i dwóch pól semantycznych (nazwa czynności, nazwa abstrakcyjnej cechy). Pozwoliło to na konstatację wyznaczającą kierunek dalszych rozważań: „Prymarnie agresję należy postrzegać jako napastliwe lub/i niszczące działanie interakcyjno-komunikacyjne, z którym ma się do czynienia w układzie nadawczo-odbiorczym danego aktu – *aktu agresji*. Ów akt warunkowany zatem będzie z jednej strony aktem nadawczym lub odbiorczym, z drugiej zaś konsytuacją” (s. 77). Wskazała też Autorka widoczne zmiany semantyczne interesujących ją leksemów (s. 81-84), o czym wcześniej już wspominała w odniesieniu do przymiotnika *agresywny* (s. 47-50).

Kluczowy dla rozprawy jest podrozdział *Pojęcie agresji w języku współczesnych użytkowników polszczyzny*, podzielony na trzy części o identycznej strukturze, umożliwiającej porównanie pochodzącego z ankiet materiału badawczego i wyciągnięcie wniosków: *w języku studentów* (na podstawie badań własnych), *w języku więźniów* oraz *w języku młodzieży szkolnej* (dwie ostatnie części na podstawie przywołanych w przypisach prac magisterskich napisanych pod opieką Habilitantki). Nie wdając się w szczegóły, wypada podkreślić, że analiza odpowiedzi w wymienionych grupach respondentów przeprowadzona jest rzetelnie i wielostronnie. Drobne wątpliwości, zawsze rodzące się przy ankietowej metodzie gromadzenia danych, może budzić jedynie to, czy niektóre konceptualizacje wyłonione przez Autorkę są istotnie zawarte w zebranych materiałach, czy też wynikają z różnic jedynie formalnych, na płaszczyźnie gramatycznej, bądź różnic w kompetencji językowej ankietowanych. Poprzestanę tu na jednym przykładzie. W odpowiedziach uczniów pojawiają się dwie konceptualizacje: „AGRESJA TO ZŁO” z eksplikacją „*Ja rozumiem, że słowo agresja to złe, nieprzyjemność, przemoc*” (s. 136) oraz „AGRESJA TO COŚ” z eksplikacją: „*Słowo agresja kojarzy mi się z czymś złym, nieodpowiednim, niedobrym i niewłaściwym*” (s. 137) – oba pogrubienia pochodzą od Autorki. Moje zastrzeżenie nie umniejsza w niczym wagi wniosków, jakie wyciągnęła Habilitantka po szczegółowej i metodologicznie spójnej analizie odpowiedzi wymienionych trzech grup respondentów (s. 150-151). Mimo bardzo różnorodnej negatywnie nacechowanej leksyki, jaka użyta została w ankietach do wyjaśnienia pojęcia agresji, Autorka podjęła próbę stworzenia semantycznej, inwariantnej definicji, zaznaczając, że są to ustalenia wstępne:

agresja

- a) wiele rodzajów rzeczy, które ludzie robią
- b) wobec innych ludzi, czasem wobec zwierząt lub przedmiotów
- c) w pewnych miejscach
- d) przez jakiś czas lub w jakiejś chwili
- e) kiedy ludzie robią te rzeczy, można o tych ludziach powiedzieć te rzeczy:
- f) czują się dobrze z tego powodu
- g) chcą, żeby się zdarzyły te rzeczy
- h) chcą, żeby innym było źle
- i) wiedzą, że są to złe rzeczy (s. 152).

Trzecia, równie obszerna część książki to *Agresja w świetle pragmalingwistyki* (s. 157-264). Zawarte w niej rozważania i tym razem poprzedzone zostały odpowiednią podbudową teoretyczno-metodologiczną, w której Autorka pokrótce scharakteryzowała stanowiska badawcze i wyjaśniła stosowane przez nią terminy. Z trzech koncepcji pragmalingwistyki – semiotycznej, komunikacyjnej i interdyscyplinarnej – opowiedziała się za tą ostatnią, zaproponowaną przez Jefa Verschurena, która „pozwała określić pragmalingwistyczne perspektywy analizy wielu aktów, w tym aktów agresji oraz determinujących je działań, strategii i zachowań werbalnych i niewerbalnych w szeroko pojętych, wzajemnie warunkujących się kategoriach konsytuacyjnych i strukturalnych” (s. 161), w centralnym miejscu stawiając uczestników aktów agresji.

Rozdział 6. *Agresja i tożsamość* poświęcony jest agresywnym zachowaniom w przestrzeni wirtualnej. Autorka analizuje wpisy internautów w portalu Onet.pl, dotyczące Adama Małysza, piosenkarza Michała Wiśniewskiego i rzecznika prasowego rządu SLD Marcina Kaszuby. Charakteryzuje tu dwie tendencje – tematyczną (naruszanie tabu) i językową (dostosowanie języka indywidualnego do języka subkultury). Zauważa, że internauci często sięgają też po pozasłowne środki wzmacniające agresję, takie jak wielkie litery czy rozmaite znaki graficzne. Agresywne zachowania forumowiczów (dodam tu: bądź forowiczów, jak chcą niektórzy językoznawcy) uznaje za część ich językowo-kulturowego obrazu świata.

W rozdziale 7. *Akty agresji a tabu komunikacyjne. Granice poprawności politycznej* Bożena Taras uświadamia czytelnikom, jak wiele społecznej agresji wywołuje funkcjonowanie w przestrzeni publicznej etnonimu Rom. Na podstawie różnych gatunkowo tekstów (fora internetowe, publicystyka) ukazuje też aksjologicznie ambiwalentne (choć z przewagą negatywnych) konotacje leksemów *Cygan*, *Murzyn* i *Żyd*. Stwierdza, że „Niedostosowanie się aktantów do norm społeczno-kulturowych, świadome ich odrzucanie i przekraczanie granic poprawności politycznej w celu obrażania adresatów wypowiedzi staje się w akcie komunikacji interpersonalnej zachowaniem agresywnym” (s. 194). Zawarła tu

również Autorka ważkie refleksje na temat wolności, a w szczególności wolności słowa i konieczności podnoszenia świadomości językowej użytkowników języka, dbałości o jego piękno i zgodność z etyką.

Dwa pierwsze podrozdziały (8.1. i 8.2.) rozdziału 8. – *Kłamstwo, manipulacja, wulgaryzacja. Komunikacyjne strategie agresji* – dotyczą strategii kłamliwego zachowania werbalnego i niewerbalnego oraz manipulowania wizerunkiem (na przykładzie serii spotów wyborczych zawierających formułę *Mordo ty moja!*) i są – w moim odczuciu – luźniej związane z tematem recenzowanej rozprawy. Dla przykładu: kłamstwo reaktywne (sprowokowane) ma umożliwić bezproblemowe zakończenie interakcji (a więc trudno je zaliczyć do działań agresywnych, podobnie jak omawiane tu tzw. białe kłamstwo); tak samo nie wszystkie drobniaczko prezentowane spoty noszą znamiona agresji, choć, oczywiście, mają na celu dyskredytację przeciwnika politycznego, co jest działaniem nieetycznym. Muszę też z recenzenckiego obowiązku zwrócić uwagę na mniejszą niż zwykle staranność Autorki dotyczącą ustaleń terminologicznych i odwołań do literatury przedmiotu. W podrozdziale 8.2.5.5. *Model semiotyczny przekazu reklamowo-wyborczego* odwołuje się ona jedynie do własnej definicji tekstu (Taras 2006), a w przypisie 235. (s. 238) tylko przywołuje nazwiska Marii Renaty Mayenowej, Teresy Dobrzyńskiej i Jerzego Bartmińskiego – bez roku wydania publikacji. Co gorsza, w zamieszczonym na końcu rozprawy wykazie literatury nie ma w ogóle publikacji Dobrzyńskiej, Mayenowa figuruje wyłącznie jako redaktor *Słownika polszczyzny XVI wieku*, a żadna z uwzględnionych prac Bartmińskiego nie odnosi się do terminu *tekst* (brak książki *Tekstologia* Jerzego Bartmińskiego i Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej z 2009 r.). Zaznaczam, że tych brakujących pozycji wcale nie musiałaby Autorka uwzględniać, gdyby nie dołączyła do rozprawy – moim zdaniem bez większej potrzeby – wspomnianego podrozdziału.

Za to kolejny podrozdział, trzeci w tym rozdziale, 8.3. *Wulgaryzacja zachowań językowych i kulturowych*, to znakomity fragment rozprawy, a także ważny głos w dyskusji nad istotą i rolą humanistyki we współczesnym świecie. Autorka jest wyczulona na wszelkie przejawy wulgarności w języku i zachowaniu, czego daje dowód, analizując na przykład wypowiedzi prezenterów telewizyjnych i innych celebrytów, którzy w opinii wielu widzów są na pewno ludźmi kulturalnymi. Zwraca uwagę na to, jak w celach reklamowych można kreować swój wizerunek, epatując wulgarnością.

Oprócz podsumowań, które Habilitantka umieściła po każdej części, całość książki zamykają *Uwagi końcowe* (s. 265-268). Jakże mocno brzmi w nich stwierdzenie: „Agresja

jest nieliczeniem się z prawami innych ludzi, jest przekroczeniem powszechnie uznanych praw, zamachem na wolność drugiego człowieka. Czy nie jest to również zamach na samego siebie? Skoro agresor nie szanuje innych uczestników aktu komunikacji, to nie szanuje również siebie [...]” (s. 267).

Obudowę książki stanowią: *Literatura* (s. 269-292), bardzo bogata, także obcojęzyczna (wskazane przeze mnie drobne w niej braki nie umniejszają jej wagi), i przydatne podczas lektury dwa indeksy – przedmiotowy (s. 293-306) i semantyczny (s. 307-310).

Podsumowując, stwierdzam, że wskazana do oceny jako osiągnięcie naukowe monografia Bożeny Taras *Agresja. Studium semantyczno-pragmatyczne* jest wartościowym, rzetelnym opracowaniem naukowym wnoszącym istotny wkład w rozwój polskiego językoznawstwa, przydatnym w dydaktyce akademickiej.

1.2. Pozostały dorobek naukowy po uzyskaniu przez Habilitantkę stopnia doktora

Bożena Taras jest autorką monografii *Dyskurs taneczny ziemi rzeszowskiej. Analiza pragmatyngwistyczna* (Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Rzeszów 1999), która stanowi – jak pisze Autorka we wstępie – skrót rozprawy doktorskiej, nie będę więc tutaj tej książki omawiać. Ograniczę się jedynie do stwierdzenia, że młoda badaczka podjęła wówczas pierwszą udaną próbę opisu tańców ludowych z perspektywy lingwistycznej, ujmując taniec (wraz z towarzyszącymi mu przyśpiewkami) jako dyskurs i makrodyskurs (za taki uznała zabawę taneczną).

W dorobku podoktorskim Bożeny Taras chciałabym wskazać ważny artykuł z zakresu metodologii językoznawstwa, by podkreślić raz jeszcze wysoki stopień świadomości metodologicznej, jaki charakteryzuje Habilitantkę. Chodzi o tekst *Pragmatyngwistyka jako metoda badawcza dyskursu* (B.3.18¹), w którym Autorka wyróżnia cztery szczegółowe grupy zagadnień wyznaczających strukturę opisu dyskursu.

Pozostałe artykuły opublikowane po uzyskaniu przez Bożenę Taras stopnia doktora sytuują się w kilku kręgach badawczych. Są to:

1. Kultura ludowa ziemi rzeszowskiej (jako pokłosie rozprawy doktorskiej) – tu np. artykuły o językowo-kulturowym obrazie kobiety (B.3.4) i lasu (B.3.3) czy stereotypie mężczyzny (B.3.10) w folklorze rzeszowskim.

¹ Symbole literowo-cyfrowe odpowiadają oznaczeniom w *Wykazie publikacji naukowych* załączonym do dokumentacji złożonej przez Habilitantkę.

2. Agresja w języku i w kulturze (jako zapowiedź rozprawy habilitacyjnej). Artykuły te pomijam w omówieniu, bo – jak wcześniej zaznaczyłam – wykorzystane one zostały jako fragmenty książki habilitacyjnej (co Autorka podała w przypisie 15. na s. 20).

3. Współczesna polszczyzna wobec przemian kulturowych – tu np. z jednej strony język jako narzędzie kształtowania wizerunku (*Język – kultura – public relations*, B.3.21) i narzędzie perswazji w reklamie (B.3.9), z drugiej zaś jako nośnik stylu wysokiego w audycji radiowej kierowanej do bardziej wymagającego odbiorcy (B.3.19).

4. Komunikacja międzyludzka (werbalna i niewerbalna) – tu interesujące spostrzeżenia o wpływie nowych technik komunikacyjnych i odmiennych relacji nadawczo-odbiorczych na zmiany tradycyjnych aktów mowy i wzorców gatunkowych, np. w dotyczących Internetu artykułach *Słowo do słowa, zrobi się rozmowa, czyli kilka spostrzeżeń na temat rozmowy* (B.3.11) czy *Anonim w Internecie, czyli o komunikacji incognito* (B.3.13) lub w związanym z nowymi technikami sprzedaży artykule *O niewerbalnych środkach prezentacji retorycznej* (B.3.7).

5. Kreowanie świata w tekstach artystycznych – tu m.in. artykuły z 2004 i 2005 roku o kreacji lasu w *Panu Tadeuszu* (muszę jednak zwrócić uwagę na brak odwołań Autorki do monografii Ewy Pajewskiej *Opisanie lasu: polskie słownictwo związane z lasem do roku 1939* (Szczecin 2002) oraz tejże autorki *Słownictwo tematycznie związane z lasem w kontekście badań nad językami specjalistycznymi* (Szczecin 2003)), artykuł *Motywy słowiańskie w poezji Karola Wojtyły* (B.3.15) oraz *Poetycka definicja czasu Haliny Poświatowskiej* (B.3.20).

Na zakończenie tego przeglądu wymienić należy dwie książki współredagowane przez Habilitantkę: 1) *Karol Wojtyła – Jan Paweł II. Słowa prawdy i życia. Szkice lingwistyczne*, pod red. Kazimierza Ożoga i Bożeny Taras (Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2010) – tu też artykuł Habilitantki *Jana Pawła II widzenie świata w orędziach na Światowy Dzień Pokoju* (B.3.25); 2) *Od miłości do nienawiści. Językowe mechanizmy kreowania emocji*, pod red. Wioletty Kochmańskiej i Bożeny Taras (Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2010).

2. Ocena aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej

Pani Doktor Bożena Taras jest aktywnym uczestnikiem życia naukowego, o czym świadczy jej referatowy udział w licznych (33 po doktoracie) konferencjach naukowych (w tym pięciu międzynarodowych zorganizowanych w Polsce). Była ona organizatorką bądź

współorganizatorką trzech konferencji. Należy do trzech ogólnopolskich towarzystw naukowych.

Habilitationka jest doświadczonym dydaktykiem, co sprawiło, że kilka lat temu została opiekunką specjalności dziennikarskiej. Z dużą odpowiedzialnością traktuje również społeczną rolę językoznawcy, popularyzując wiedzę w formie odczytów – ponad 20 zorganizowała w ramach działalności Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego (od 2002 roku jest przewodniczącą Oddziału Rzeszowskiego). W latach 2003-2005 jako opiekunka Koła Naukowego Polonistów utworzyła w nim sekcję teatralną.

Konkluzja

W świetle przedstawionej w niniejszej recenzji oceny monografii Bożeny Taras *Agresja. Studium semantyczno-pragmatyczne*, wskazanej przez Autorkę jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16. *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*, a także uwzględniając cały podoktorski dorobek Habilitationki, jej aktywność naukową i organizacyjną oraz pracę dydaktyczną na Uniwersytecie Rzeszowskim – z przekonaniem stwierdzam, że **Habilitationka spełnia ustawowe wymogi do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.**

Zwracam się zatem do Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, za pośrednictwem Komisji Habilitacyjnej, której przewodniczy Pani prof. dr hab. Elżbieta Mańczak-Wohlfeld, z wnioskiem o nadanie Pani dr Bożenie Taras stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo polskie.

/Anna Piotrowicz/

Poznań, 5 marca 2014 r.